

Pääkirjoitus – Tieteellinen lehti ja näyttöön perustuva toiminta

Hoitotiede-lehden toimitus siirtyi vuodenvaihteessa Turun yliopiston hoitotieteen laitokselle kahdeksi vuodeksi. Uutena päätoimittajana ja toimitussihteerinä pyrimme vastaamaan samaamme haasteelliseen tehtävään parhaalla mahdollisella tavalla. Kiitämme lämpimästi edellistä päätoimittajaa, professori Helvi Kyngästä ja toimitussihteerää, yliopistonlehtori Pirjo Kaakista lehden hyvästä luotsaamisesta, ja meille annetuista perusteellisesta perehdytyksestä ja tuesta lehden toimittamisessa.

Tieteellisellä lehdellä on tärkeä merkitys näyttöön perustuvan toiminnan kehittämisessä. Joanna Briggs -instituutin (JBI) kehittämä näyttöön perustuvan terveydenhuollon malli sisältää neljä keskeistä vaihetta näyttöön perustuvan lähestymistavan saavuttamiseen kliinisessä päätöksenteossa: näytön tuottaminen, näytön tiivistäminen, näytön levittäminen ja näytön käyttöönotto eli implementointi (Jordan ym. 2018).

Näytön tuottaminen luo perustan näytön tiivistämiselle, levittämiselle ja implementoinnille. Tieteellisen lehden elinehto on tutkimustiedon tuottaminen, joka on ensisijaisesti yliopistojen ja tutkimuslaitosten tehtävä. Hoitotieteen tutkimuksella tulee olla sekä tieteellistä että yhteiskunnallista relevanssia. Hoitotieteen tutkimuksen strategioita on tehty ja painopistealueita on määritelty ja tutkittu viimeisen kymmenen vuoden aikana useissa maissa ja maanosissa eri tavoin organisoiduissa kokoonpanoissa. Tuoreessa katsauksessa (Hopia & Heikkilä 2020) hoitotieteen tutkimuksen globaaleista prioriteeteista todettiin, että erityisesti tulisi vahvistaa keskitason ja tilannespesifien hoitotieteen teorioiden kehittämistä ja arviointia, lisätä metasynteesejä, RCT-ja interventiotutkimuksia sekä hyödyntää systemaattisesti laajoja aineistoja, kuten terveystietorekistereitä.

Hoitotieteellisen tutkimuksessa tulisi myös tunnistaa hoitotyön asiantuntijuuden osaaminen ja sen kehittäminen. Koskien hoitotyön tutkimustarpeita prioriteetit kohdentuivat laajalle alueelle.

Tiivistettyä näyttöä julkaistaan enenevässä määrin. Erilaiset tiivistettyä tutkimustietoa sisältävät katsaukset mahdollistavat kokonaiskuvan saamisen hoitamisen, palvelujärjestelmän tai koulutuksen eri aihealueista. Hoitotiede-lehdessä katsausten julkaiseminen on lisääntynyt, mutta tarve säännölliseen katsausten julkaisemiseen on ilmeinen. Katsausten merkitys on myös siinä, että niiden avulla on mahdollista kehittää suosituksia, jotka ohjaavat yhtenäiseen käytäntöön terveydenhuollon ammattilaisia kliinisessä päätöksenteossa ja kouluttajia pedagogisessa päätöksenteossa.

Näytön levittämisessä tutkijoiden tärkeä tehtävä on välittää tutkimuksensa tuloksia mm. kirjoittamalla tiedelehtiin. Hoitotiede-lehti on keskeisessä roolissa välittämään suomalaisille hoitotyön ja hoitotieteen toimijoille näyttöä uusimmista tutkimustuloksista. Emerita professori Sirkka Lauri toteaa pääkirjoituksessaan Hoitotiede-lehden ensimmäisessä numerossa vuonna 1989 lehden tarkoituksen olevan tiedon välittäminen hoitotieteestä ja sen tutkimustuloksista sekä tieteellisenä foorumina toimiminen. Hän toteaa, että lehti palvelee alan tutkijoita, hoitotyön käytäntöä ja koulutusta. Lehden tehtävä on edelleen sama. Jotta lehden tehtävä voisi toteutua parhaalla mahdollisella tavalla, tarvitaan laadultaan korkeatasoisia ja metodologisesti erilaisia artikkeleita yhteiskunnan ja hoitotieteen kannalta merkityksellisistä aiheista. Tähän työhön toivomme kaikkien seniori- ja juniortutkijoiden osallistuvan.

Näytön käyttöönotto on mahdollista vain, jos näyttöä tuotetaan, tiivistetään ja levitetään. Hoitotieteellisen tutkimuksen käyttöönoton tukeminen on asetettu Hoitotieteiden tutkimusseura HTTS r.y.:n strategiassa tavoitteeksi vuosille 2020–2023. Tieteelliset lehdet, Hoitotiede mukaan lukien, voivat osaltaan olla myös jonkinlaisena tukevana tekijänä moniulotteisen muutoksen aikaansaamiseen tähtäävän prosessin onnistumisessa välittäessään tietoa implementointitutkimuksista. Näistä on puute Hoitotiede –lehdessä.

Runasas vuosi sitten kerrottiin Tiede –lehdessä tehdystä seitsemänneistä tiedebarometrasta, jonka mukaan suomalaiset arvostavat tiedettä ja pitävät sitä tasokkaana. Luottamus tieteeseen on historiallisesti huippuaan. Pidetään hoitotieteessä huolta, että näin on jatkossakin. Tehdään korkeatasoista tutkimusta ja jaetaan tietoa Hoitotiede-lehdessä.

Suomen Turussa Aurajoen rannalla lumisena ja aurinkoisena talvipäivänä!

Elina Haavisto Sunna Rannikko
Päätoimittaja Toimitussihteeri

LÄHTEET:

- Hopia H. & Heikkilä J. (2020) Nursing research priorities based on CINAHL database: a scoping review. *Nursing open* **7**(2), 483–494.
- Jordan Z., Lockwood C., Munn Z. & Aromataris E. (2019) The updated Joanna Briggs Institute Model of Evidence-Based Healthcare. *International Journal of Evidence-Based Healthcare* **17**(1), 58–71.